

wobec komunistów. Wobec partii jugosłowiańskiej zajmują postawę ostro negatywną, oskarżając ich o współpracę z imperialistami. Dużą uwagę poświęcają obecnie organizowaniu komitetów chłopskich na wsi, komórek partyjnych w wojsku (żołnierze biorą udział w manifestacjach komunistycznych) oraz organizowaniu Związków Zawodowych. We wrześniu planują zorganizowanie ogólnokrajowej konferencji związkowej dla wyborów władz centralnych. Zalegalizowana została już organizacja Liga Obrony Praw Kobiety, której kierownictwo zostało zmienione przez partię w ten sposób, iż obecnie w kierownictwie jawnym tylko jedna osoba jest komunistą. Aparat techniczny organizacji pozostał oczywiście w rękach partii. Utworzono również i zalegalizowano już w miejsce dawnej organizacji młodzieży komunistycznej Związek Młodzieży Irackiej, jako ogólnonarodowy.

/-/ Krajewski

AMSZ, ZD 6/77, w. 58, t. 807

200

*13 sierpnia, notatka wiceministra Winiewicza
z rozmowy z ambasadorem Czechosłowacji na temat
inicjatyw pokojowych i wizyty przedstawiciela amerykańskiej
Partii Demokratycznej w Polsce*

Warszawa, dnia 13.8.58

Ściśle tajne

NOTATKA

z rozmowy z ambasadorem Czechosłowacji, 12 bm.

Ambasador Czechosłowacji Vojaček zapowiedział się na dzień 12.8.58 r. dla wręczenia mi „w celach informacyjnych” memorandum, którym Czechosłowacja uzasadnia wniesienie na XIII Sesję ONZ nowego, porządkiem obrad nie przewidzianego wniosku p.t. „Środki mające na celu wprowadzenie w życie i podtrzymywanie zasad o pokojowym współistnieniu państw”. Byliśmy jeszcze w lipcu poinformowani o takim projekcie czechosłowackim. Memorandum, złożone Sekretarzowi Generalnemu ONZ, jest jego realizacją.

Podziękowałem V., zapowiedziałem, że przeanalizujemy i przygotujemy się do obrony też Memorandum na Sesji.

Należy podkreślić, że tak argumentacja, jak i forma prezentacji wniosku czechosłowackiego są powtórzeniem podobnego wniosku radzieckiego, wniesionego na XII Sesję. W wyniku dyskusji nad wnioskiem radzieckim ONZ uchwalił kompromisową rezolucję 1236/XII p.t. „Pokojowe i sąsiedzkie stosunki między państwami”⁶. Wniosek czechosłowacki jest wyłącznie deklaratywny. Może jedynie na ONZ zainicjować dyskusję o znaczeniu propagandowym⁷.

Mój rozmówca z kolei pytał o przebieg wizyty Stevenson’a w Polsce⁸, uzasadniając swe zainteresowanie zamierzonym pobytem S. w Czechosłowacji. Podkreśliłem w odpowiedzi, że rozmowy przeprowadzone ze Stevensonem wykazały, iż był on zainteresowany zebraniem szeregu informacji i impresji ze swego pobytu w Polsce. Nie toczyliśmy więc z nim specjalnie dyskusji i Stevenson sam nie deklarował się politycznie w jakimś określonym kierunku. Dał tylko do poznania, że zbiera materiał do opracowania nowego programu polityki zagranicznej Partii Demokratycznej, nad czym pracuje specjalna grupa ekspertów zagranicznych Demokratów (z rozmowy S. z Winiewiczem).

Poinformowałem dalej, że w rozmowie ze Stevensonem tow. Rapacki omówił w odpowiedzi na jego pytania: założenia naszej polityki zagranicznej (Plan Rapackiego), stosunki polsko-amerykańskie (nasz negatywny stosunek do polityki USA wobec Niemiec) i wreszcie była okazja zwrócić Stevensonowi uwagę na znaczenie, jakie przywiązujemy do wejścia Chin do ONZ, oraz zaznajomić go z naszym zasadniczym stanowiskiem w sprawie Jugosławii. Rozmowa Stevenson’a z Tow. Jędrychowskim dotyczyła spraw gospodarczych Polski. Tow. Modrzewski natomiast zaznajomił S. z dotychczasowym przebiegiem kontaktów handlowych polsko-amerykańskich i naszym zamiarem

---

⁶ Rezolucja złożona z inicjatywy delegacji radzieckiej była rozpatrywana na posiedzeniu Komisji Politycznej 12–14 grudnia 1957 r. ZO ONZ uchwaliło jednak 14 grudnia rezolucję bardziej kompromisową, zgłoszoną przez delegatów Indii, Szwecji i Jugosławii (głosował za nią również przedstawiciel ZSRR).

⁷ Zgłoszona przez Czechosłowację inicjatywa uchwalenia rezolucji w sprawie sposobu realizacji zasad pokojowego współistnienia doprowadziła do przyjęcia 10 grudnia przez ZO ONZ rezolucji w sprawie przyjaznych stosunków między państwami.

⁸ Adlai E. Stevenson II, były kandydat na prezydenta USA z ramienia Partii Demokratycznej, przebywał w Polsce z nieoficjalną wizytą 8–13 sierpnia; zob. dok. nr 205.

rozszerzenia ich na warunkach dotychczasowych (więc na warunkach ekonomicznych), z tym że domagamy się od USA klauzuli największego uprzywilejowania. Poza tym podałem Vojačkowi szczegóły pobytu S. w Polsce. Mówiłem mu też, że S. prosił o rozmowy z tow.tow. Gomułką i Cyraniewiczem, którzy są jednak na urloпах.

Vojaček zrobił wrażenie bardzo zadowolonego, za informacje też dziękował⁹.

/-/ Winiewicz

AMSZ, ZD 6/77, w. 59, t. 829

201

*15 sierpnia, notatka konsulatu generalnego w Damaszku:
syryjskie opinie na temat Polski i sytuacji na Bliskim Wschodzie*

Damaszek, dnia 15 sierpnia 1958 r.

Sc. Tajne

Notatka

z rozmowy z Min. Komunikacji, Generałem A. Nefouri,
b. zast. szefa sztabu, przeprowadzonej w dn. 14.bm.

1). Bardzo niechętnie dyskutował ze mną. Dopiero po pewnym czasie ujawnił przyczyny swego nieokreślonego stanowiska.

Rozpoczął od ataku na naszą partię i na nasz rząd. W swoich stwierdzeniach próbował porównać nas z Jugosławią. Stwierdził, że nasza polityka zaciągania pożyczek w USA jest polityką utrudniającą pozycję międzynarodową ZSRR. Wyraził zdziwienie, że my w ogóle udaliśmy się do USA o pożyczkę i t.d. Podkreślał, że nie rozumie, dlaczego rząd nasz pozwolił na rozpętanie wewnątrz kraju kampanii antyradzieckiej, że to zmusiło Rokossow-

---

⁹ Notatkę przesłano (jako szyfrogram) do ambasady w Pradze i stałego przedstawicielstwa przy ONZ w Nowym Jorku.